МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____Майя НІКОЛАЄВА
«_11_» ____05_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВАРІАТИВНІСТЬ НІМЕЦЬКОГО МОВЛЕННЯ В МОВІ МАС-МЕДІА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Варіативність німецького мовлення у мові мас-медіа». Одеса: ОНУ, 2023. 14 с.

Розробники: Розробники: Азарова І.І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Вербицька Т.Д., к. п. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Іваницька Ю.В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька _____ Інесса АЗАРОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Голова НМК _____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол №_____від «_____» _____20__р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол №_____від. «____» _____20__р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	***заочна форма навчання***
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно): перша - німецька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	***Вибіркова***	
		Рік підготовки:	
		4-й	5-й
		Семестр	
		2-й	9-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		залік	***залік***

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формування у здобувачів вищої освіти навичок та вмінь добре розрізняти на слух та розуміти особливості національних варіантів німецької мови; у розвитку варіативної компетенції, а також толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови в умовах фоностилістичного варіювання.

Завдання: сформувати у здобувачів вищої освіти вміння розрізняти на слух національні варіанти німецької мови; сприяти розвитку варіативної компетенції та толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови в умовах фоностилістичного варіювання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) **інтегральної**: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) **загальних (ЗК)**:

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК14. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність.

ЗК15. Здатність дотримуватись етичних принципів у міжособистісного спілкуванні в поліетнічному регіональному просторі.

в) **спеціальних (СК)**:

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською, німецькою та англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР09. Характеризувати соціальні різновиди німецької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПР14. Використовувати німецьку та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**: особливості національних варіантів та фоностилістичні рівні німецької мови в умовах реальної комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **вміти**: розрізняти на слух національні варіанти німецької мови завдяки розвиненої варіативної компетенції та толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Plurizentrik von Sprachen. Sprachvarietäten des Deutschen»

Thema 1. Varietäten und Varianten des Deutschen. Vielfältiges Deutsch. Diversität als Normalität. Standardisierungsprozesse. Modelle räumlicher Varietäten.

Thema 2. Variation im Standarddeutschen. Definition der Standardsprache. Variantenbeispiele der Standardvariation. Gründe für Standardvariation. Modellierung von Standardvariation. Plurizentrik i. w. S. als Mittelweg?

Thema 3. Vielfältige Standardaussprache. Theoretische Vorüberlegungen. Deutsches Aussprachewörterbuch. Aussprachevariation.

Thema 4. Standardvariation im DaF-Unterricht. Rückblick auf ABCD und DACH(L). Plurizentrik um die Jahrtausendwende. Vom D-A-CH-Konzept zum DACH-Prinzip.

Змістовий модуль 2. «Sprachliche Varietäten. Eine mediale Perspektive»

Thema 5. Diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF. Fokus auf die Praxis. Argumente und offene Fragen. Implizite Gründe und explizite Argumente.

Thema 6. Hörverstehen und Sprachvariation. Hörverstehen: Theoretische Grundlagen. Verstehen als (inter-)aktive Rezeption. Kognitive Prozesse und Modelle.

Thema 7. Hörverstehen soziolinguistisch. L1-/L2-Hörverstehen: Unterschiede. Fokus auf L2-Hörverstehen. Kategorien der Verständlichkeit. Deutsch mit Akzent wie eine Höranstrengung.

Thema 8. Varietätenverstehen: Sicht der Didaktik. Varietätenverstehen in der Fachliteratur. Sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen. Wahrnehmungstoleranz. Differenzierungsfähigkeit.

Thema 9. Sprachwandel unter dem Einfluss neuer Medien. Die Rolle der Medien als sprachexterne Faktoren bei der varietätenlinguistischen Beschreibung. Medialität als eine anthropologische grundlegende, konstitutive Gattungseigenschaft des Menschen.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лб	інд	ср		л	п	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «Plurizentrik von Sprachen. Sprachvarietäten des Deutschen»												
Thema 1. Varietäten und Varianten des Deutschen. Vielfältiges Deutsch. Diversität als Normalität. Standardisierungsprozesse. Modelle räumlicher Varietäten.	10	4				6	10					10
Thema 2. Variation im Standarddeutschen. Definition der Standardsprache. Variantenbeispiele der Standardvariation. Gründe für Standardvariation. Modellierung von Standardvariation. Plurizentrik i. w. S. als Mittelweg?	10	4				6	10					10
Thema 3. Vielfältige Standardaussprache. Theoretische Vorüberlegungen. Deutsches Aussprachewörterbuch. Aussprachevariation.	8		2			6	12		2			10
Thema 4. Standardvariation im DaF-Unterricht. Rückblick auf ABCD und DACH(L). Plurizentrik um die Jahrtausendwende. Vom D-A-CH-Konzept zum DACH-Prinzip.	8		2			6	12	2				10
Разом за ЗМ 1	**36**	**8**	**4**			**24**	**44**	**2**	**2**			**40**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «Sprachliche Varietäten. Eine mediale Perspektive»												
Thema 5. Diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF. Fokus auf die Praxis. Argumente und offene Fragen. Implizite Gründe und explizite Argumente.	10		4			6	6		2			4
Thema 6. Hörverstehen und Sprachvariation. Hörverstehen: Theoretische Grundlagen. Verstehen als (inter-)aktive Rezeption. Kognitive Prozesse und Modelle.	12	4	2			6	9					9
Thema 7. Hörverstehen soziolinguistisch. L1-/L2-Hörverstehen: Unterschiede. Fokus auf L2-Hörverstehen. Kategorien der Verständlichkeit. Deutsch mit Akzent wie eine Höranstrengung.	12	4	2			6	11	2				9
Thema 8. Varietätenverstehen: Sicht der Didaktik. Varietätenverstehen in der Fachliteratur. Sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen. Wahrnehmungstoleranz. Differenzierungsfähigkeit .	10		4			6	9					9
Thema 9. Sprachwandel unter dem Einfluss neuer Medien. Die Rolle der Medien als sprachexterne Faktoren bei der varietätenlinguistischen Beschreibung. Medialität als eine anthropologische grundlegende, konstitutive Gattungseigenschaft des Menschen.	10	4				6	11	2				9
Разом за ЗМ 2	**54**	**12**	**12**			**30**						

Усього годин	**90**	**20**	**16**			**54**	**46**	**4**	**2**			**40**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/ Вид завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
1.	**Thema 3.** Vielfältige Standardaussprache. Theoretische Vorüberlegungen. Deutsches Aussprachewörterbuch. Aussprachevariation. (Besprechung. Praktische Kommunikations-übungen. Videovorschau. Hörtest)	2	2
2.	**Thema 4.** Standardvariation im DaF-Unterricht. Rückblick auf ABCD und DACH(L). Plurizentrik um die Jahrtausendwende. Vom D-A-CH-Konzept zum DACH-Prinzip. (Besprechung. Praktische Kommunikationsübungen. Videovorschau. Hörtest)	2	
4.	**Thema 5.** Diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF. Fokus auf die Praxis. Argumente und offene Fragen. Implizite Gründe und explizite Argumente. (Praktische Kommunikationsübungen. Videovorschau. Hörtest)	4	2
5.	**Thema 6.** Hörverstehen und Sprachvariation. Hörverstehen: Theoretische Grundlagen. Verstehen als (inter-)aktive Rezeption. Kognitive Prozesse und Modelle. (Praktische Kommunikationsübungen. Videovorschau. Hörtest)	2	
6.	**Thema 7.** Hörverstehen soziolinguistisch. L1-/L2-Hörverstehen: Unterschiede. Fokus auf L2-Hörverstehen. Kategorien der Verständlichkeit. Deutsch mit Akzent wie eine Höranstrengung. (Besprechung. Praktische Kommunikationsübungen. Videovorschau. Hörtest)	2	
9.	**Thema 8.** Varietätenverstehen: Sicht der Didaktik. Varietätenverstehen in der Fachliteratur. Sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen. Wahrnehmungstoleranz. Differenzierungsfähigkeit. (Besprechung. Praktische Kommunikationsübungen. Videovorschau. Hörtest)	4	
Разом		**16**	**4**

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / Вид завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання*
1.	**Thema 1.** Varietäten und Varianten des Deutschen. Vielfältiges Deutsch. Diversität als Normalität. Standardisierungsprozesse. Modelle räumlicher Varietäten. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht)	6	10
2.	**Thema 2.** Variation im Standarddeutschen. Definition der Standardsprache. Variantenbeispiele der Standardvariation. Gründe für Standardvariation. Modellierung von Standardvariation. Plurizentrik i. w. S. als Mittelweg? (Ein Referat zum Thema: „Deutsch als pluriszentrische Sprache“)	6	10
3.	**Thema 3.** Vielfältige Standardaussprache. Theoretische Vorüberlegungen. Deutsches Aussprachewörterbuch. Aussprachevariation. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht)	6	10
4.	**Thema 4.** Standardvariation im DaF-Unterricht. Rückblick auf ABCD und DACH(L). Plurizentrik um die Jahrtausendwende. Vom D-A-CH-Konzept zum DACH-Prinzip. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht)	6	10
5.	**Thema 5.** Diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF. Fokus auf die Praxis. Argumente und offene Fragen. Implizite Gründe und explizite Argumente. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht. Individuelle Aufgabe: Implizite Gründe und explizite Argumente – mündlich vorbereiten)	6	4
6.	**Thema 6.** Hörverstehen und Sprachvariation. Hörverstehen: Theoretische Grundlagen. Verstehen als (inter-)aktive Rezeption. Kognitive Prozesse und Modelle. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht)	6	9
7.	**Thema 7.** Hörverstehen soziolinguistisch. L1-/L2-Hörverstehen: Unterschiede. Fokus auf L2-Hörverstehen. Kategorien der Verständlichkeit. Deutsch mit Akzent wie eine Höranstrengung. (Vorbereitung für den praktischen Unterricht)	6	9
8.	**Thema 8.** Varietätenverstehen: Sicht der Didaktik. Varietätenverstehen in der Fachliteratur. Sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen. Wahrnehmungstoleranz. Differenzierungsfähigkeit. (Vorbereitung für den	6	9

	praktischen Unterricht)		
9.	**Thema 9.** Sprachwandel unter dem Einfluss neuer Medien. Die Rolle der Medien als sprachexterne Faktoren bei der varietätenlinguistischen Beschreibung. Medialität als eine anthropologische grundlegende, konstitutive Gattungseigenschaft des Menschen. (Eine Präsentation zum Thema: „Die in Rede und Schrift fassbaren Formen von Sprache sind Produkte/Epiphänomene von deren Medialität“)	6	9
Разом		**54**	**80**

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда, доповідь, усне опитування.

Практичні: написання реферату, виконання індивідуальних завдань, написання конспекту, виконання тестових завдань на аудіювання, комунікативні вправи, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного контролю: оцінювання усних відповідей, усних та письмових завдань як під час практичних занять, так і самостійної роботи.

Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю за даною дисципліною є залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	**A**	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	**B**		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	**C**		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та

			ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	**D**		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	**E**		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	**F**	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Warum kann die Standardvariation als Höranstrengung betrachtet werden?
2. Was bedeutet Varietätenverstehen als Wahrnehmungstoleranz?
3. Was kann den Verstehensprozess am intensivsten beeinflussen?
4. Welche Hörstile existieren und wodurch unterscheiden sie sich?
5. Nennen Sie, bitte, alle Varietäten und Varianten des Deutschen?
6. Was bedeutet „vielfältiges Deutsch“?
7. Was meint man unter „Diversität als Normalität“?
8. Charakterisieren Sie, bitte, Standardisierungsprozesse der deutschen Sprache?
9. Wie sind die Modelle räumlicher Varietäten?
10. Wie ist die Variation im Standarddeutschen gekennzeichnet?
11. Definieren Sie, bitte, die Standardsprache.
12. Führen Sie, bitte, Variantenbeispiele der Standardvariation an.
13. Wie sind die Gründe für Standardvariation?
14. Definieren Sie „Modellierung von Standardvariation“.
15. Charakterisieren Sie Plurizentrik als Mittelweg?
16. Wie prägt sich Standardvariation im DaF-Unterricht aus?
17. Wie hat sich Plurizentrik um die Jahrtausendwende entwickelt?
18. Nennen Sie diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF?
19. Wie sind das Hörverstehen und die Sprachvariation verbunden?

20. Wie sind die theoretischen Grundlagen des Hörverstehens?
21. Warum unterscheidet man L1- und L2-Hörverstehen?
22. Wie sind die Kategorien der Verständlichkeit?
23. Charakterisieren Sie Varietätenverstehen aus Sicht der Didaktik?
24. Definieren Sie Varietätenverstehen in der Fachliteratur.
25. Wie zeigt sich sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen?
26. Wie verändert sich die deutsche Sprache unter dem Einfluss neuer Medien?
27. Wie ist die Rolle der Medien bei der varietätenlinguistischen Beschreibung?
28. Was gilt als eine anthropologische Gattungseigenschaft des Menschen.
29. Worin besteht die Differenzierungsfähigkeit?
30. Wie versteht man soziolinguistisches Hörverstehen?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль									Загальна оцінка
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

		складання	повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Варіативність німецького мовлення в мові мас-медіа». Одеса: ОНУ, 2023. 14 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Варіативність німецького звукового мовлення в мові мас-медіа».
3. Вербицька Т. Д., Васильченко О. Г. Methodische Ansätze im heutigen Fremdsprachenunterricht. Методичні рекомендації з теоретичного курсу «Методика викладання іноземної мови» для студентів 3-го та 4-го курсів відділення німецької філології. Одесса: Фенікс, 2015. 52 с.
4. Вербицька Т. Д., Васильченко О. Г. Grundlegende Kategorien der Linguodidaktik. Методичні рекомендації до теоретичного курсу «Методика викладання іноземної мови» для здобувачів ступеня вищої освіти рівня «Бакалавр» III року навчання спеціальності 035 – Філологія (Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька). Видання друге, розширене та доповнене. Одесса: Фенікс, 2020. 67 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Ammon U. Die Stellung der deutschen Sprache in der Welt. Berlin, Boston: De Gruyter, 2015. 254 S.
2. Ammon U., Bickel H., Lenz A. N. Variantenwörterbuch des Deutschen. Die Standardsprache in Österreich, der Schweiz, Deutschland, Liechtenstein, Luxemburg, Ostbelgien und Südtirol sowie Rumänien, Namibia und Mennonitensiedlungen. 2., völlig neu bearbeitete und erweiterte Aufl. Berlin/Boston: De Gruyter, 2016. 367 S.
3. Bittner J. Digitalität, Sprache, Kommunikation. Eine Untersuchung zur Medialität von digitalen Kommunikationsformen und Textsorten und deren varietätenlinguistischer Modellierung. Berlin: E. Schmidt, 2003. 278 S.
4. De Cillia R., Sprache/n und Identität/en in Österreich. *Der Sprachdienst*. 2012. № 5/12. S. 166-179.
5. Muhr, R. Non-Dominant Varieties of Pluricentric Languages. Getting the Picture. Reihe: Österreichisches Deutsch – Sprache der Gegenwart. Bd. 14. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2012. 256 S.
6. Schmidlin R. Die Vielfalt des Deutschen: Standard und Variation. Gebrauch, Einschätzung und Kodifizierung einer pluralistischen Sprache. Studia Linguistica Germanica. Berlin/New York: Langenscheidt Verlag, 2011. 106 S

7. Spiekermann H. Variation in der deutschen Sprache. Krumm H.-J. u. a. (Hg.): *Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. Band 1. Berlin: De Gruyter Mouton, 2010. S. 343-359
8. Utri R. Standardsprache und Plurizentrik – am Beispiel des Österreichischen Deutsch". In: *Z. Berdychowska et al. (Hrsg.). Konferenzband der Internationalen Konferenz des Verbandes Polnischer Germanisten Einblicke in die deutsche Sprache, Kultur und Literatur – Forschungsparadigmen und Anwendungsbereiche. Niemiecki język, kultura i literatura – Paradygmaty badawcze i obszary zastosowań*, Kraków, 10.-12. Mai 2013. S. 29-42.

Додаткова

1. Auer P. Enregistering pluricentric German. In: *Soares da Silva, Augusto (Hg.): Pluricentricity. Language Variation and Sociocognitive Dimensions*. Berlin: De Gruyter Mouton, 2014. p. 19-48.
2. Auer P. Spiekermann H. Die Variabilität der Sprache und der Deutschunterricht. In: *Frederking, Volker et al. (Hg.): Taschenbuch des Deutschunterrichts. Band 1: Sprach- und Mediendidaktik*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 2010. S. 71-87.
3. Bickel H., Landolt C. Schweizerhochdeutsch. Wörterbuch der Standardsprache in der deutschen Schweiz. Mannheim: Dudenverlag, 2012. 567 S.
4. Muhr R. Language Attitude and language conceptions in non-dominating varieties of pluricentric languages. In: *Muhr, R. (Hrsg.). Standardvariationen und Sprachideologien in verschiedenen Sprachkulturen der Welt / Standard Variations and Language Ideologies in different Language Cultures around the World*. Wien u.a.: Peter Lang Verlag, 2005. S. 11-20.

15. Електронні інформаційні ресурси

https://www.sofatutor.com/deutsch/videos/sprachwandel-einfluss-neuer-medien
https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/ijsl.1990.83.59/html
https://www.youtube.com/watch?v=n3zXbfiVZ7o
https://quizlet.com/276865034/varietaten-in-der-deutschen-sprache-begriffserklarung-flash-cards/